

9. Požadovací právo nevztahuje se na pozemky, jež jsouce vlastnictvím obce, podléhají mu však pozemky nadační, jsoucí ve správě obecní. (R. I. 814/21.)

10. Požadovací právo nevztahuje se na pozemky obecní, jež jsou zapsány v zemských deskách. Jest však vyloučeno při pozemcích obecních (stavebních) pouze tehdy, byly-li pozemky obecními (stavebními) v době propachtování, nikoliv však staly-li se takovými teprve za trvání poměru pachtovního. (R. I. 327/21.)

§ 1., poslední odstavec.

1. Rozhodnutí pozemkového úřadu, jímž uznal právo propachtovatele na určení pozemků k účelům humanitním, jest pro soud závazné. Nelze sečkatí s rozhodnutím, až rozhodne nejvyšší správní soud o mimořádném opravném prostředku. (R. II. 266/21.)

2. V případě posledního odstavce § 1., byl-li pozemek přičten obci, nemá požadovatel práva domáhati se, by mu byly přiznány pozemky náhradní. (R. I. 1150/22.)

3. Požadovacímu právu podléhají pozemky, jež snad v budoucnu budou věnovány průmyslovým účelům. Přednostní právo nemůže uplatňovati finanční prokuratura jménem obročí. (R. I. 795/21.)

4. Hřbitov není humanitním zařízením (R. I. 161/21.)

5. Podmínky, jež musí splniti obec, požadující pozemky pro svůj stavební rozvoj (R. I. 179/21.):

Nútno: a) aby obec požadovala pozemek pro svůj stavební rozvoj a b) aby tento nárok byl pozemkovým úřadem uznán.

Podmínka ad a) předpokládá tedy, že obec nárok ten vznesla. Když otázka byla ventilována musí si soud vyžádati od obce přesné vyjádření, zda-li pozemky, o něž jde, požaduje a ovšem musí z prohlášení obce vycházeti na jevo, že se zakládá na usnesení obecního orgánu, jenž dle předpisů stavebního řádu (§§ 1.—6., 130., 131.) k tomu povolán jest (§ 55. obec. jur. pro Čechy). Přípisy obecního starosty, založené ve spisech, ostatně vzájemně sobě odporující, k tomu nestačí. Vznese-li obec platně nárok, pak bude opatřiti ještě prohlášení pozemkového úřadu, uznává-li jej či ne.

(Příště dále.)

Dr. Vojtech Schwitzer, okresný sudca.

Niečo o unifikácii civilného práva.

Myslím, že bych vykladal všeobecne známe pravdy, kebych vysvetľoval ďalekosiahly, ostatné pravosúdne kondifikácie ďaleko prevyšujúci výcnam občianskeho zákonníka, kebych dokazoval, že tento zákonník je osou telého právneho života obyvateľstva, upravujúc vzájomné právne pomery jednotlivcov v každom obore života. Jako nemecký básnik Schiller vo svojej filozofickej básni „Die Glocke“ rovnobežne s líčením upotrebenia zvonov zobrazuje celý priebeh života občana, tak po ruke civilného zákonníka by sme mohli sledovať, ako upravuje tento zákonník všetky životné pomery občana voči spoluobčanom od narodenia, ba už pred narodením až do smrti a ešte i po smrti osud majetku zomrelého.

Som ale presvedčený, že nekonám zbytočnú prácu, keď upozorňujem aj širšiu právnickú verejnosť na zvláštny význam nášho budúceho občianskeho zákonníka, na ktorom sa dľa došlých zpráv tak pilne pracuje.

Svetová válka a následkom nej nastalé pomery mali v zapätí na celom svete podstatnú zmenu v ponímaní ľudí na poli hospodárskom a sociálnom. Nemyslím tu na pomery vzniklé následkom nestálosti hodnoty peňazí (valuty=meny), ačkoľvek aj týmto pomerom musí sa dostať úpravy v zákonníku, ale tieto pomery sú predsa len priechodné a prv či pozdejšie dôjde zase k stálosti valút. Mám na zreteli zmenu názorov v sociálnych a s nimi súvisiacich hospodárskych otázkach, ktorá zmena sa zrači v judikatúre každého štátu a ktorých uplatnenie v rámci platných zákonov je ťažkou úlohou judikatúry každého štátu.

Novelami a jednotlivými zákonmi zákonodarstvo každého štátu už viacej sa snažilo vyhovieť požiadavkám doby. Ale prvá kodifikácia civilného práva, ktorá sa zrodí vo víre nových pomerov a názorov, bude náš civilný zákonník. Má teda význam kliesnenia cesty a poskytnutia vzoru druhým a zvlášť tak zvaným následníckym štátom.

Plody právnickej vedy a na základe tejto tvorenej právne pravidiel sú súčasťou a dľa môjho názoru veľmi dôležitou složkou národnej kultúry. Svojráz, ponímanie, svetový názor, stupeň vzdelanosti, sa zračia v týchto právnych pravidlách a zvlášť štátotvorná sila — táto najdôležitejšia národná schopnosť, — sa vyraža v tvorení právnych pravidiel. Pozrime len na rozšírenie plodov francúzskej a nemeckej právnickej vedy a uvidíme, že prezvatie týchto znamenalo vždy vniknutie oných kultúr, ba aj vlivu politického do patričného národného života.

Z týchto príčin nepokladám za správnu tú metodu kodifikovania (sjednotenia), že sa nový zákonník opiera naprosto o rak. civ. zák., že snád nie len jeho sústava, chod myšlienok, ale aj číselné poradie odsekov zostane, a takým spôsobom československá právnická tvorba sa javí s moderným obsahom v starom rakúskom rúchu, nie len pred domácim právnikom, ktorý sa následkom toho necíti úplne oslobodeným od vplyvu starej Viedne, ale aj pred právnickou verejnosťou medzinárodnou.

To ovšem neznamená, že ustanovenia rak. zákonníka, keď sa ukazujú vecne správnymi, sa nemajú podržať, ani to, že nový zákonník v starom rúchu nebude výborným dielom, je ale každým spôsobom do istej miery vadou.

Pri zastaralom, pre moderný kodex sa nehodiacom osnovacom a determinačnom spôsobe rak. zákonníka aj väčšia čiastka podržaných odsekov musí sa tak prepracovať, že táto práca sa rovná tvoreniu nového zákonníka.

Pôvodné myšlienky, ktoré sa snažia jednotlivé otázky pri sjednotení sa vyskytnúvšie nie vylúčne na základe platného zákona riešiť a nechodia po vyšľapaných stopách, ale samy si klesnia cestu, sú z udaných dôvodov tým cennejšie. Preto musíme každý taký návrh s radosťou vítať a jemu pozornosť venovať.

Taký návrh priniesol „Právny Obzor“ v ríjnovom čísle z pera p. tab. sudcu Oldřicha Horu, ktorý všestranným a dokladným skúmaním dôvodov pojednáva otázku, či sa má rozlišovanie dediča a odkazovníka v novom zákonníku podržať.

Chcem sa zaoberať týmto článkom dôkladnejšie aj preto, lebo v ňom uvedené dôvody sú tak všeobecného významu, že sa v každom obore súkromého práva vyskytujú.

Východište článku je dôvod, zakladajúci sa na fluktuácii cien movitých a nemovitých vecí a kurzu peňažného, následkom ktorej v prípade odkazu peňažného obnosu závetou prejavená vôľa pozostavcu môže byť zvrtená v pravý opak.

Fluktuácia hodnoty peňazí dá sa cítiť pri používaní právnych pravidiel každého oboru civ. práva, v záväzkovom práve o mnoho viac, než v dedičskom. Či pri rozhodovaní o vyskytnúvšich sa problémoch a tvorení právnych pravidiel civ. práva môžeme brať zreteľ na fluktuáciu hodnoty peňazí? Dľa môjho názoru, nie. Jedon zo základných zásad civ. práva je

fikcia stálosti hodnoty peňazi, jako platidla a merítka všetkých majetkových hodnôt. Aj v predválečnej dobe bola táto stálosť len fikciou, pretože aj vtedy trvale klesala kúpna sila peňazi, dôkazom čoho poukážem na stúpanie plátov zamestnaneckých a miezd robotníckych, odôvodnené drahotou. Táto fikcia ale je nevyhnutelne potrebná v dnešnej sústave civilného práva, ktorá bez stáleho merítka hodnôt sa nemôže obísť. Nespravodlivosť, ktoré z tejto fikcie nastanú v čase značnej fluktuácie cien, môže sa len zvláštnym právnym pravidlom odpomôcť, ktoré túto zásadu nechá nedotknúť. Preto vidíme, že judikatúra v čase ohromného a rapidného klesania hodnoty peňazi sa ani v záväzkovom práve neodchýlila od tejto zásady a si v istých najkriľavejších prípadoch pomohla pojmom takzvanej hospodárskej nemožnosti plnenia, ktorá zaiste dostane miesto v novom civilnom zákonníku*). Tým menej môžeme a ani nemusíme mať fluktáciu hodnoty peňazi na zreteľ pri tvorení právnych pravidiel dedičského práva, v ktorom sudca má voľnejšiu ruku pri vykladaní poslednej vôle pozostavcu, než v záväzkovom práve pri sprostení jednej strany plnenia smluvy. Autor článku sám nám sdeluje správne riešenie otázky, pripomenúc, že suma odkazu ma sa ustáľí dľa relácie hodnôt v čase účinenia záveti, totiž dľa skutočnej vôle pozostavcu, ktorý istú časť nemovitosti mienil ponechať odkazovníkovi v hotovosti.

A odstránime-li ťažkosti vzniklé fluktuáciou peňažnej hodnoty, keď z odkazovníctva urobíme dedičstvo? Naskrze nie, lebo v tomto prípade stane sa odkazovník dedičom určitej sumy, čím zase zkráti ostatných dedičov.

Ináč v dedičskom práve máme riešiť ťažší prípad nastalý fluktuáciou cien a to je otázka povinného podielu, jehož doplnenie sa môže dľa práva platného na Slovensku vždy len v hotových peniazoch žiadať. Smerodatná je peňažná hodnota pozostalosti v čase smrti pozostavcu, respektive hodnota v čase darovania. V otázke odstránenia tejto ťažkosti sa stála súdna prax dľa mojej vedomosti ešte nevyvinula. Najprirodzenejšie a najspravodlivejšie by bolo doplnenie prisúdením primeranej čiastky pozostalosti.

Ostatne právna prax ani v obore záväzkového práva sa nestabilizovala. Medzi iným není ešte určené, v jakom rozsahu sa má používať §. 413 opp. Z príčiny fluktuácie hodnoty peňazi, na príklad či sa môže suma renty prisúdenej z dôvodu odškodného zvýšiť, napriek tomu, že dotyčne obnosu odškodného dľa všeobecnej právnej zásady je smerodatná doba spôsobenia poťažne vzniknutia škody.

Pri rozhodovaní a odstránení alebo podržaní inštitúcie je vždy jednou z najdôležitejších otázok, či inštitúcia je živým právom, totiž či zodpovedá právnemu ponímaniu ľudu?!

Spomenutá stať argumentuje v tomto ohľade tým, že ľud nepoužíva výrazu „odkazovník“ ale vždy hovorí „dedič, dedič“. Je-li to znakom právneho citenia ľudu? Dľa môjho názoru: nie. Nielen preto, že slova „dedič, dedič, dedičské právo“ aj v právnickej terminológii sa používa v širšom slova smysle na každú účasť na pozostalosti. Laici nikdy nerozoznávajú v reči, odborných výrazov, ani tých v obchodnom živote používaných. Poukážem jako príklad na výrazy: preddavok—závdavok, kaucia—smluvná pokuta—odstupné (vadium), ktorých sa v smluvách obyčajne nesprávne používa a sudca v spore vo väčšine prípadov nie na základe použitého výrazu, ale dľa obsahu smluvy kvalifikuje výmienku. V mnohých prípadoch je ťažkou právnickou otázkou, či sa jedná dľa vôle pozostavcu o dedičstvo, alebo odkazovníctvo. Jako by to mohol laik v reči rozoznať?

Právne pojmy a názvy nevznikajú v reči ľudu. Tie práve tak tvoria odborníci jako termíny lekárske. Právne pojmy sa tvoria cieľom označenia a rozoznávania skupiny podobného skutkového stavu vecí, ktoré sa majú právnymi pravidlami jednako upraviť. Priebeh vzniknutia právnych pojmov civilného práva môžeme najlepšie pozorovať v rímskom práve, ktorému môžeme ďakovať za celú sústavu civilného práva a jeho nauku. Právne pojmy tvorili klasickí rímski právnici na základe vyskytnuvších sa prípadov

*) Vid' „Revise obč. zák. Právo obliž.“ str. 163 za § 1447. Pozn. red.

postupne a za vytvorením rímskej ríše a svetových hospodárskych stykov, postupoval vývin rímskeho práva krok za krokom. Jestli je tomu tak, máme pri zistení toho, či sa istá inštitúcia, jež používanie závisí od úkonu, vžila, do ohľadu vziať, či obecenstvo používalo tejto inštitúcie, totiž či sa vyskytly a v jakom počte, prípady, ktoré patria do rámcu tejto inštitúcie. Z tohoto stanoviska práve súkromé právo platné na Slovensku dáva nam klasické vysvetlenie.

Zvykové uhorské právo nemalo písomných právnych pravidiel, o ktoré by sa mohlo opierať, ani dočasné pravidlá konferencie judexkuriálnej neposkytly základu tejto inštitúcii. Predsa sa ona v zvykovom práve plne vyvinula a to z toho dôvodu, že žila v právnom ponímaní ľudu a takto súdna prax mala príležitosť túto inštitúciu vytvorif. Len pozdejšie zakony, hlavne z. č. XVI. 1894 o pozostalostnom pokračovaní, sa zmieňujú o odkazovníctve. Tento posledný upravuje odkazovníctvo jako v matrielnom práve už úplne vyvinutú inštitúciu.

Nemôžem tu pominúť úvahu, že naša kondifikácia súkromého práva je v tom šťastnom položení, že má k dispozícii s jednej strany právnu sústavu zakladajúcu sa na písomnom práve, ktoré zostavili bez účasti ľudu, učenci práva, s druhej strany právny systém vzniknuvší z väčšiny v súdnej praxi, teda v praktickom živote. Také dva systémy sú si v mnohých otázkach vzájomnou opačnou zkuškou.

Podstatným omylom pojednávanej stati je tvrdenie, že na Slovensku platné zvykové právo ukladá aj odkazovníkom platenie pozostalostných dlhov v pomere hodnoty podielu. Takéto ustanovenie by bolo v pojmovom rozpore s odkazovníctvom, jeho podstatou a rozoznávajúcim znakom od dedičia je práve vylúčenie prvoradej zodpovednosti za pozostale dlhy. Veď celá inštitúcia odkazovníctva je tvorená na ten prípad, že testátor chce participanta učiniť singulárnym successorom, sprostif ho účastenstva v likvidácii pozostalosti, znášania pozostalostných dlhov a v konkrétnom spornom prípade zakladá sa rozhodnutie súdu, má-li sa považovať participant dedičom alebo odkazovníkom: na tom, či vôľa testátora bola, obžafif ho snášaním bremien pozostalosti alebo nie, a inštitúcia odkazovníctva je práve z toho dôvodu potrebná, že sa stanú prípady takéhoto prejavu vôle, ktorý je prípustný a že sa tieto prípady majú právnym pravidlom upraviť.

Niet žiadneho rozdielu v tomto ohľade medzi rakúskym a uhorským právom, a v stati citované odseky rak. práva znamenajú tú istú druhoradú (sekundárnu) zodpovednosť odkazovníka, ktorá je stanovená uhorským právom.

Ba uhorské právo zaisťuje odkazovníkovi viacej práva, než rakúske. Toto posledné pozná len odkazovníctvo so záväzkovým účinkom, totiž odkazovník nabýva len nároku voči obfazenému dedičovi, kým uhorské právo pozná aj odkaz vecného účinku, totiž odkazovník, jestli testátor opačne nedisponuje, nabýva práva vlastnickeho alebo iného testovaného vecného práva priamo ihned smrťou pozostavcu (prípadnutím pozostalosti). Veritelia sú v prípade odkazovníctva vecného účinku v horšom položení, ponevác je otázne, či druhoradú zodpovednosť proti odkazovníkovi môžu uplatniť, keď odkazovník vec alebo právo už zcudzil, kým v prípade odkazovníctva záväzkového účinku pozostalost likvidujúci dedič vec zadrží až do určenia súvahy, a je odkazovníkom zodpovedný za plnenie odkazu len po uspokojení veriteľov. Riešenie otázky, či sa má odkaz vecného účinku pripustiť, točí sa hlavne okolo spôsobu likvidácie pozostalosti.

Dľa mojej mienky neni dôvodu, aby sme zvláštne (singulárne) právne následníctvo po zostaviteľovi na základe poslednej vôle aj krome prípadov §§ 651. a 684. rakúskeho obč. zákonníka nepripustili.

Tým viacej musime podržať inštitúciu odkazovníctva, že nemôžeme vylúčiť uskutočnenie tej poslednej vôle testátora, ktorou jedného dediča sprostí snášania bremien pozostalosti, — čo vlastne nič iného neznamená, než poridienie odkazu a tým viacej, že máme aj odkazy ex lege. Týmto je na povinnú časť odkázaný dedič, vdova dotyčne v dovského práva a vevtný dedič, keď nie celá pozostalost je vevtným majetkom.

Chcem sa ešte zcela v krátkosti zmieniť v rámci tohoto článku o vetevnom dedení. A sice preto, že vidím, že ohľadom tohoto má mnoho právnikov mylné názory. Tak uvedená stať tvrdí, že vetevné dedičstvo je v §. 735. a nasledujúcich občianskeho zákonníka obsažené, líšiac sa uhorského zvykového práva len rozsahom, tojest prikazujúc každej vetvi polovicu pozostalostí. — Naskrze nie. Vetevné dedenie vôbec není obsažené v rakúskom zákonníku, ani v menšom rozsahu a sa vôbec nelíši od dedičskej postupnosti tohoto zákonníka. Je voľačo iného, čo sa nedá srovnáť s predpismi dedičskej postupnosti.

V rakúskom zákonníku (§. 735. a nasleduj.) je ustanovena zásada pokolennej blízkosti, systém parentelný. Na vlas tak jako v uhorskom práve. Jestli teda zostaviteľ nemá potomkov a manžela (manželky), sú zákonnými dedičmi dľa uhorského práva tí isti vzostupní poľažne poboční príbuzní a v tej istej postupnosti, jako dľa rakúskeho práva. Jestli sa ale v pozostalosti vetevná hodnota nachádza, totiž také veci poľažne hodnoty, ktoré pochádzajú od spoločného predka a pripadly pozostavcovi cestou dedenia alebo bezplatného titulu inter vivos, či mortis causa, majú tí vzostupní poľažne poboční príbuzní, ktorí sú tiež potomkami tohoto predka, právo dedičské na tieto veci, poľažne ich hodnotu a sice medzi sebou tiež dľa postupnosti pokolennej blízkosti: Jestli je celá pozostalosť vetevnou hodnotou, dostanú vetevní dedičia celú pozostalosť; ináče vetevnej hodnote zodpovedajúcu čiastku. V poslednom prípade majú sice meno „dedič“, sú ale v podstate odkazovníkmi vetevného majetku.

Jako teda vidíme, vetevné dedenie není opakom parentelného systému, ani kvantitatívne od neho odlišnou sústavou, ale je to speciálna ustanovenie, dľa ktorej sa berie do ohľadu v istých prípadoch pôvod pozostalostného majetku a na tomto základe vylučuje nie len jedna vetev druhú, ale aj ďalšie pokolenie jednej vetve bližšie pokolenie druhej vetve.

Či je upustenie od vetevného dedičstva správne, to je sporná otázka, ktorou sa v tesnom rámci tohoto článku podrobne nemôžem zabývať. Nedržíím za správne otázku pre Slovensko a Podkarpatskú Rus a pre ostatné zeme Republiky odlišne riešiť, krome z iných príčin: už aj z toho dôvodu, že v tejto otázke nesmie žiadna historická rozpomienka rozhodovať, ale jedine to, či sústava vetevného dedenia je všeobecným právnym citom, snútomou spravodlivosťou odôvodnená. Veď už ani v Uhorsku nemal aviditný rodinný majetok toho významu, ktorý by podržanie tejto sústavy z historických ohľadov odôvodňoval.

Dľa môjho názoru je vetevné dedenie v dnešnej podobe neudržiteľné. Zákonné dednie má sa dľa domnelej vôle pozostavcu, totiž dľa právneho citu ľudu riešiť. Nezodpovedá právnemu citu, aby dedilo tretie štvrté atď. pokolenie majetok len na základe jeho pôvodu a aby ďalší príbuzný na tomto základe mal prednosť pred bližšími, a aby majetok, ktorý dlhé časy bol v rukách pozostavcu alebo jednomo pokolenia, na základe pôvodu späť pripadol. Sústava, ktorá by vedľa podržania poľažne uvedenia zásady vetevného dedenia tieto tri nespravodlivosti a týmto aj ťažkosti ustálenia podstaty poľažne hodnoty vetevného majetku eliminovala, zodpovedala by právnemu citu. Veď každý musí cítiť, že na príklad v nasledujúcom prípade vetevné dedenie je spravodlivé: Otec zomre jeho majetok pripadne dvom malým deťom. Za krátky čas jedno dieťa zomre; dľa vetevného dedenia pripadne celá pozostalosť súrodencovi, dľa z druhej polovice matke, ktorá sa znova vydala, a po ktorej dedia deti z druhého manželstva. Za krátky čas teda prejde majetok do rúk úplne cudzích.

Nemecké práva sice už dávno eliminovaly vetevné dedenie, francúzsky code civil ale s istými korektúrami podržal toto dedenie, ktoré aj dnes je tam živým právom.

Končím stať poukazujúc ešte krátko na to, že inštitúcie a právne pravidlá, platné na Slovensku, utrpely pri oficiálnych i ne-

oficiálnych unifikačných prácach niektoré nedopatrenia. Uvádzam tieto príklady:

Na treťom Sjazde slov. právnikov 1922 v Bratislave bol prijatý návrh judičiálnej sekcie pre právo občianske, aby v obore práva dedičského do návrhu zákona (o recepcii rak. obč. zák.) bolo prijaté z uhor. práva ustanovenie o nároku pozostalého manžela na polovicu v manželstve spoločne získaného majetku (koakvizície).*)

Avšak koakvizícia není právnym titulom mortis causa, ale intervivos, nepatrí tedy do dedičského práva, ale do rodinného majetkového práva.**)

Príklady zo zákonníkov, ktoré čiastočne unifikujú zákonníky.

Zákon 269-1919 o padelaní peňazí a cenných papierov v 10. §-e upravuje používanie 91. a 92. §-ov uhorského trestného zákonníka a síce tak, že sadzba trestnice 10—15 rokov použitím 92. §-u, teda 3 rokov, naproti tomu ostrejšia trestná sadzba doživotnej trestnice sa už používaním 91. §-u môže zmierňovať až na 3 roky trestnice, z čoho následuje, že použitím 92. §-u ešte nižší trest sa môže vymerať. To znamená, že ostrejšia sadzba má nižšie minimum, čo je zásadne vylúčené.

Zákon 161-1921 (novela civilného poriadku) obmedzuje dovolanie a pripúšťa ho, keď není hodnota predmetu sporu vyššia než 1000 kor. len prot zmenšujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Proti potvrdzujúcemu rozsudku len vtedy, keď prvostupňový rozsudok bol vynesený na základe usnesenia odvolacieho súdu, ktorým dřívejší rozsudok bol zrušený a vec vrátená prvému súdu so záväzným právnym posudkom.

Tento posledný prípad je ale možný len dľa rak. civilného súdneho riadu. Dľa uhor. civ. súdneho riadu sa to nemôže stať, a podľa článku VII. citovaného zákona v bode e) aj tento prípad uvádza, a v závorkách sa dovoľáva na 503. 518. § uhor. civilného súdneho poriadku. Tieto odseky ale nejednajú o rozvážajúcom usnesení, ktorého uhor. civilný súdny riad v odvolacom pokračovaní vôbec nepozná, ale o rozsudkoch, ktoré môžu byť napadnuté dovolanou žiadosťou a v ktorých prvému súdu na ďalšie rozhodnutie žiadneho právneho pokynu nedá, ale otázky (právne následníctvo, základ pohľadávky, sporu prekážajúce námietky, alebo okolností) sám rieši.

Tažkosti jednotnej novely, opierajúce sa o dva odlišné právne systémy, zapríčiňujú rôzne vady. O jedinom dôvode viac, aby sme urýchlenie kodifikačných prác s radosťou vítali.

Spolkové zprávy

„Jednoty konceptných úradníkov administratívnej správy na Slovensku.“

V nasledujúcich riadkoch uvádza sa stručná zpráva o vzniku, organizácii a vývine „Jednoty konceptných úradníkov administratívnej správy na Slovensku“.

*) Vid: »Naša unifikácia« (Knihovňa »Práv. Obzoru« sv. II., strana 135).

**) Vid »Práv. Obzor« roč. III., číslo 1.—2., str. 9. a nasl.